

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtnes Din 7-50, polletno Din 15—,
celoletno Din 30—.

Razstava vajeniških izdelkov v Ljubljani

Od 26. aprila do 4. maja 1925

Zelo srečna je misel razstave vajeniških izdelkov, ki jo je pokrenila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani in ki jo bo te dni udeležila. Glavni namen te razstave je vzpodbujanje obrtniškega naraščaja k tekmi v kakovostnem delu, v dovršenosti in okusu. Da bo ta namen razstava v precejšnji meri dosegla, je prav verjetno.

Otvorila se bo razstava v nedeljo 26. t. m. ob pol 11. dopoldne ter bo trajala do 4. maja. Na razstavi bo zastopano vajeništvo iz vse Slovenije, tako da nam bo nudila prireditev, prva te vrste v državi, precej popolno sliko

slovenske obrtniške podjetnosti. Sodelovalo bo na razstavi nad 900 vajencev, ki bodo razstavili krasne izdelke iz 51 raznih obrtnih strok. Iz predmetov, ki so že sedaj na razstavišču (paviljon L in K ljubljanskega velesejma), se dá soditi, da bo razstava res vredna pozornosti širšega občinstva.

Omeniti je še, da vlada za to razstavo veliko zanimanje tudi izven Slovenije. Iz Zagreba je napovedan poset velikega števila vajencev, ki bodo prispeli na razstavo pod vodstvom učiteljev obrtnonadaljevalnih šol.

Bodite krščanski tudi v dejanjih!

Ljubljanski škof in agrarna reforma — Grožnja z izobčenjem iz cerkve in z nesrečno smrtjo

Ljubljanski škof je lastnik obširnih zemljišč, njiv, gozdov, planin, pašnikov itd. Njegova zemljišča obsegajo približno 12.000 ha in je med 220 veleposestniki, ki imajo nad 200 ha zemlje, po svojem bogastvu tretji največji veleposestnik v Sloveniji.

Zato ni čudno, da ima ljubljanski škof poleg skrbi za ženinice in neveste, za moralo fantov in deklet, tudi velike skrbi, kako bi obvaroval svoja veleposvetstva pred agrarno reformo, oziroma pred »požrešnostjo« siromašnega slovenskega kmeta. Ljubljanski škof ima namreč v Savinjski dolini obširne gozdove in pašnike. Od Gornjega grada, od Mozirja pa do Luč, kamor pogleda oko, vse je škofova last. Živinoreja, od katere edino živi tamošnji kmet, ker so gozdovi škofova last, se ne more razvijati v uspešni meri, kajti tudi vsi pašniki so škofovi.

Z agrarno reformo, ki seveda tudi ne bo prizanesla škofovim veleposvetstvom, bodo dobile pašniške zadruge kmetov tudi za živinorejo neobhodno potrebne pašnike.

To pa seveda ni prav nič všeč ljubljanskemu škofu, dasi so škofje po prevratu leta 1918. slovesno obljubovali, da so z agrarno reformo pripravljene odstopiti svoja veleposvetstva poljedelcem. To se pravi, tistim, ki zemljo res obdelujejo in ki jo tudi potrebujejo. Takrat so bili seveda drugi časi in škofje bi bili pripravljene svojo ljubezen do siromakov tudi z dejanji dokazati, ker se v tedanjem splošnem razpoloženju množice niso upali zagovarjati, da ima en sam človek brez družine in otrok ogromna veleposvetstva, medtem ko na tisoče kmetov nima niti toliko zemlje, da bi mogli rediti par krav.

Danes, ko je prenehalo prevratno razpoloženje množice in ko se agrarna reforma bliža svojem uresničenju, se ljubljanski škof seveda brani v bojazni pred uvedbo agrarne reforme, odstopiti vsaj toliko zemlje kmetom, da bi jim bil zagotovljen njihov obstoj, dasi ima po prvotnih naukih krščanske vere služiti posvetno premoženje cerkve samo podpiranju siromakov.

Ljubljanski škof je v strahu, da bi mu ne bilo treba odstopiti pašnikov kmetjskim pašniškim za-

drugam, izdal nekako pastirsko pismo na te zadruge, v katerem grozi z izobčenjem iz cerkve in z nesrečno smrtjo vsem, ki bi hoteli pasti krave na njegovih pašnikih.

Poslušajmo, kaj pravi ljubljanski škof pašniškim zadrugam v Savinjski dolini. Med drugim piše:

«Po hribih in dolinah okoli Vas ima ljubljanska škofija velika posestva. Prebivalci doline od Mozirja do Luč, posebno člani raznih pašniških zadrug, si želite vsaj velik del škofijskega posestva prilastiti. V tem oziru vas bega klic po agrarni reformi, še bolj pa razni možje, ki Vam ta posestva obetajo.»

Škof opozarja na to, da so take želje prepovedane in indirektno namiguje, da siromašni kmetje ne smejo pasti krav na njegovih pašnikih, ker je to tatvina, ki jo sam Bog prepoveduje v sedmi božji zapovedi.

Škof sicer pravi, da bi bilo prav, ako bi se zemljiške in posestne razmere tako uredile, da bi tudi siromašne družine mogle živeti. To bi se dalo urediti na dva načina. Prvi bi bil, pravi ljubljanski škof, ako bi posestniki preobsežnih zemljišč od svojega posestva siromakom kaj odstopili, jim iz ljubezni do bližnjega deleže kar podarili ali jih pa po primerni ceni prodali. Kaj ne, to bi bilo zares krščansko, vprašuje škof.

Škof torej priznava, da bi bil tak način rešitve agrarnega vprašanja res krščanski, sam pa, ki bi moral kot škof prvi skrbeti za to, da bi bila vsa njegova dela krščanska in da bi s svojimi deli dajal drugim dober zgled, noče o tem ničesar slišati in se noče ravnati po tem zares krščanskem načinu.

Škof se izgovarja, da so župniki in škofje samo upravitelji cerkvenih posestev, ki so bila darovana svoječasno cerkvi za oskrbovanje siromakov, vrhovni upravitelj pa da je papež in da zato duhovniki ne smejo ničesar odprodati ali komu darovati.

Škof sicer priznava, da so jugoslovanski škofje dan izjavo, da so pripravljene posamezne

dele prevelikih posestev odstopiti, ako bi to zahtevala državna postava in ako bi to dovolila — najvišja cerkvena oblast. Škof pa pravi, da bi bila najvišja cerkvena oblast pripravljena odstopiti zemljo za primerno odškodnino le, ako bi škof sam vodil dodelitev zemlje.

Škof torej ne priznava državi pravico razdeljevanja zemlje po potrebi, ampak si hoče to pravico pridržati sam sebi. No, država bo postopala po obstoječih zakonih, četudi grozi škof s cerkvenimi kaznimi, kajti pravica mora biti za vse enaka, za graščake, škofo in za kmete.

Zanimiv je tudi zadnji odstavek pastirskega pisma ljubljanskega škofa pašniškim zadrugam v Savinjski dolini. V tem odstavku namreč pravi:

«Prebivalcem Savinjske doline so se dali v najem razni škofijski pašniki. Kakor mi pripovedujejo oni, ki so jim okolnosti poznane, sedanji pašniki popolnoma zadostujejo tačasnim potrebam prebivalstva. Le to je potrebno, da jih zadruge zboljšajo in očistijo grmičevja. Ako bi bile kljub temu kake izpremembe potrebne, naj se zadruge ob svojem času dogovore z ljubljanskim škofom, ki bo ukrenil, kar mu dopusti vest in cerkveni zakon.»

Torej je po škofovem mnenju samo potrebno, da kmetje zboljšajo in očistijo grmičevja njegove pašnike, potem pa naj hodijo izpraševati njega, če je treba izpolniti še kake druge njegove želje, ki mu jih dopuščata vest in cerkveni zakon. Prav radi verjamemo, da bi bilo to ljubljanskemu škofu všeč, mnenja pa smo, da bodo kmetje dovolj pametni in da se ne bodo obračali samo nanj za nasvete, ampak tudi na državna oblastva, ki imajo izvajati agrarno reformo in ki imajo skrbeti za to, da pridejo siromašni kmetje do zemlje, ki jim je potrebna za življenje.

Končno pa moramo še omeniti, da nima škof nobene pravice, predpisovati pašniškim zadrugam, kako naj postopajo, ker ni njihovo nadzorstveno oblastvo in ker so pašniške zadruge in škof samo dva enakopravna činitelja, ki moreta edinole sklepati med seboj z enako pravico na obeh straneh pogodbe, kakor se sklepajo pri vsaki kravji kupčiji, v kolikor ne pridejo pri tem v poštev državni zakoni o agrarni reformi.

Omeniti pa moramo tudi, da nima ljubljanski škof nobene pravice groziti pašniškim zadrugam v Savinjski dolini s cerkvenimi kaznimi, z izobčenjem iz cerkve in nesrečno smrtjo, ker spada Savinjska dolina v dušnopastirskem oziru pod mariborskega škofa. Če ima ljubljanski škof kaj proti pašniškim zadrugam, si lahko poišče pravico pred sodišči na podlagi obstoječih državnih zakonov.

Iz vsega navedenega pa je jasno razvidno krščanstvo ljubljanskega škofa, ki v obrambi svojega ogromnega veleposvetstva ne sledi zgledom apostolov, ampak skuša z vsemi sredstvi onemogočiti kmetom, da bi prišli do onih pravic, ki jim gredo po naravnih in človeških postavah.

Res, lepo krščanstvo je to, da ima eden in to celo Kristusov namestnik, vsega preveč, revež pa ob njem sirada. In če ta revež želi tudi jesti ter zahteva, da se mu nekaj dá od tega kupa, pa pride isti božji namestnik ter mu grozi z izobčenjem iz cerkve in z nesrečno smrtjo. Čudovite pojme o krščanstvu ima ljubljanski škof.

Politični pregled

Velikonočno politično zatišje, ki je pri nas vladalo skoro en mesec, je pri kraju. V Beogradu so že zopet zbrani ministri, da pripravijo potrebne stvari, s katerimi se bo pečala

Narodna skupščina, ki se zopet sestane v torek.

V ospredju sedanjega političnega interesa stojita predvsem dve zadevi: rekonstrukcija vlade in pa dogodki na Bolgarskem.

Rekonstrukcija vlade, kakor smo povedali že v zadnji številki, se mora izvršiti, da se dosedanja volilna vlada izpremeni v redno poslovno vlado. Govorice, da pridejo pri rekonstrukciji vlade v poštev tudi izpreobrnjeni radičevci, so zadnje dni popolnoma pojenjale. V vladi se bodo izvršile le malenkostne osebne izpremembe, toda v celoti bodo še

nadalje tvorili vlado izključno predstavniki Narodnega bloka.

Čigar dosledna in odločna politika je doslej pokazala tako lepe uspehe, da edina daje popolno jamstvo za popolno in končno provedbo obširnega zakonodajnega in upravnega programa, predvsem izenačenja davkov.

Izpreobrnjeni radičevci bodo ob tem imeli lepo priliko, da s pametnim zadržanjem dokažejo iskrenost svoje izpreobrnitve. Stvar je namreč ta, da je

pri radičevcih upravičena posebna opreznost.

Vsak naš volilec vé, kako je Radičeva stranka doslej preobračala kozolce in kako je požirala dane besede. Zato se taki stranki, ki je tolikokrat varala svoje stotisočere volilce, ne more slepo zaupati na spokorne izjave, dokler z delom ne dokaže, da hoče res kreniti v pravo jugoslovensko državotvorno smer. Kajti državna politika je resna stvar, mnogo resnejša in odgovornejša, kakor si to predstavljajo poediní lahkomišljeni ljudje. Radičevci se predvsem morajo odreči Stefanu Radiću, onemu Radiću, ki je hrvatsko ljudstvo hotel pahniti v boljševiško nesrečo in zdaj čaka na zaslužen kaznen za svoje veleizdajalske grehe. Skratka, radičevci bodo med seboj in v svojih organizacijah morali

še marsikaj prečistiti, da bodo lahko s polnim zaupanjem stopili v krog onih mož, ki vodijo in upravljajo našo mlado državo. Še vedno pa imajo radičevci za to lepše izgled kakor naši klerikalci, ki so kot rjoveči zastopniki slovenskega ljudstva zapravili ves ugled in radi svojega trdoglavega avtonomističnega stališča sploh ne pridejo več v poštev. Zanje velja le še prislovica, ki se zadnje čase tako pogosto čuje med samimi klerikalnimi pristaši:

«Vse je izpuščeno, vse je zavoženo!»

Da res je, klerikalni tigri so s svojo nesposobnostjo in nespamentnim obnašanjem vse zavožili; žalostno je samo to, da mora posledice njihovih blamaž prenašati slovensko ljudstvo, ki ima dandanes pri upravljanju države edino

dva prava zastopnika slovenskih interesov: ministra dr. Žerjava in poslanca dr. Ljudevita Pivka, ki z nadčloveškim trdom prenašata breme slovenskih gospodarskih in upravnih zadev, dočim klerikalni tigri samo pobirajo dnevnice in se bahajo z avtonomističnim rjojenjem. Slovenski kmet, obrtnik in delavec, ki si jim navzlic našim resnim svarilom izrekel svoje zaupanje tudi pri zadnjih volitvah — kdaj boš izpregledal?

Druga važna stvar, ki vzbuja živo zanimanje vse politične javnosti (kakor smo zgoraj omenili), so

prevratni dogodki na Bolgarskem.

strahotni in pretresljivi tako, da jim zgodovina vé malo enakih. Bolgarija, naša nesrečna sosedica, je zopet vsa v krvi. Po znanem atentatu na kralja Borisa so bolgarski prevratniki, ki so do skrajnosti nezadovoljni s sedanjo nazadnjaško bolgarsko vlado, uprizorili grozno katastrofo s tem, da so ob priliki zadušnice za umorjenih poslancem Georgijevim

v cerkvi sv. Nedelje v Sofiji pustili eksplozirati peklenški stroj

ki je razdejal cerkev ter ubil nad 200 ljudi, ranil jih pa trikrat toliko. Med žrtvami je tudi

nekaj ministrov ter obilo generalov in drugih odličnih bolgarskih osebnosti. Vlada je takoj po tej katastrofi proglasila obsedno stanje ter začela neusmiljeno preganjati zarotnike in njihove pristaše. Doslej je dala

postreliti že nad 4000 ljudi.

a usmrtitve se še neprestano nadaljujejo, tako da v Bolgariji vlada sedaj pravcati pekkel, ki uregne povzročiti še vedno silnejše strahote. In ravno naša država mora kot sosedinja krvave Bolgarije najstrožje paziti na razvoj njenih dogodkov; zato v Beogradu s posebno pozornostjo pričakujejo dnevnih poročil iz Sofije.

V evropskem političnem svetu je ves interes uprt v Nemčijo in Francijo.

V Nemčiji se v nedeljo vršijo volitve državnega predsednika

in si stojita nasproti samo dva kandidata: dr. Marx in pa general Hindenburg.

Francija kot glavna nadzorovalka Nemčije je pa tudi komaj prebolela svojo težko vladno krizo s tem, da je dobila

novu vlado, ki ji načeluje Painlevé.

dosedanji predsednik zbornice. Ta vlada sicer ni preveč čvrsta, vendar je upati, da se bo vzdržala in že s samim svojim obstojem varovala moč in ugled Francije osobito napram Nemčiji, ki navzlic svojemu «republikanstvu» venomer misli le na to, kako bi se dvignila do nekdanje ošabnosti ter z izpadi proti Franciji in zaveznikom zanetila nov svetni požar.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Minulo nedeljo smo imeli prav dobro obiskano javno predavanje. Predavatelj sreski prosvetni referent g. Merljak nam je prednašal svoje vtise in spomine na prva leta svetovne vojne in poslušalci smo se živili med predavanjem vsak v svoj takratni položaj. Hvaležni smo g. nadzorniku za skrbno izdelani referat in obenem veseli, da so vojna leta že za nami. Predavanje se bo ob priliki nadaljevalo. Za spomini iz soške fronte pridejo na vrsto spomini iz Črne gore in s solunske fronte. — Naši

(Dalje.)

Jezno je hodil Trdin po hiši gori in doli in pričakoval sina do devete ure zvečer. Sin se je zelo čudil, ko je prišel domov, in videl očeta še čuječega, pa tako jeznega! Zaskrbelo ga je, in neprijetna slutnja ga je obšla...

«Fant, kje si se vlačil toliko časa?»

«A, kje sem bil, — s fanti v Dolini.»

«V Dolini? Drugje nikjer?»

«Kje čem neki biti!»

«No, ako si že ti pozabil, ti pa jaz povem! Po gozdu si se klatil s tisto prekleto deklino. Ej, fant, kam si zašel!»

Sin je bil kar tiho, — ali oče ni hotel biti.

«Jaka, je li res ta deklina tvoja? Ali je res, kar ljudje govore?»

Sin je postal zelo nemiren, prav v sitnem položaju je bil, kakor še nikoli! Molčal je in povsesil oči...

«No govori, mar si mutast?»

«Nisem mutast ne! — Res je! Pa vedite, čeprav je tako, jaz jo imam vedno rad. Ali ni Katrica dekle, pošteno in pametno bolj kot so druge?»

Trdin udari jezno z nogo ob tla in skoraj zakriči:

«Veš, fant, iz te moke ne bo kruha, to ti povem! — Bajtarska hči ne bo pri nas gospodinjala. — Tudi tebe ne poznam več za svojega sina, če se boš z njo vlačil!»

Jaka odide brez besede iz hiše...

V ponedeljek po tej nedelji je prišla Katrica kakor običajno na delo k Trdinu. Najprej je pomagala materi v kuhinji, kakor vsakokrat: nakrmili prašiče, nanesti drv in vode.

Ko je Katrica kakor vedno govorila s Trdinko, se ji je to jutro zelo čudno zdelo, ker je bila gospodinja kar molčeča.

Pri zajtrku so bili tudi vsi nekako molčeči. Sedaj se je Katrici pričelo jasiti v glavi; najraje bi bila kar izginila...

Bilo je prepozno.

Po zajtrku ji reče Trdin: «Ti, dekle, pojdi z menoj v hišo!»

Katrica se je vsa tresla, ko je šla za gospodarjem v hišo, kajti vedela je, zaradi česa jo kliče za seboj.

Bila sta v hiši.

«No, dekle, tukaj imaš denar od zadnjega časa, a sedaj mi ne hodi več v našo hišo!»

Nesrečno dekle je zajokalo. Trdosrčni gospodar se ni zmenil ne za jok, ne za stek nesrečnega dekleta. Samo ošabno ji je še ukazal:

«Poberi se, ničvrednica, iz naše poštene hiše; alo, pa hitro!»

Trdin ji je odprl vrata in jo porinil v vežo...

Katrica se je kar opotekajoč počasi pomikala na prosto in jokala...

Kakor v omotici je tavalja proti domu; hodila je kakor v sanjah. Ni videla delavcev — in se tudi ni zanimala zanje, ki so delali na njivah, se šalili in peli pri delu. Ni je zanimalo lepo, krasno jutro in ne svetlo solnce, ki je sijalo na polje in log. Niti opazila ni zavirljivih ljudi, delavcev in delavk, ki so se ji očito posmehovali. Naposled je prišla v temen gozd; v bližju onega nesrečnega kraja, ki ji je povzročil vse gorje, začela je znova jokati... Šele takrat se domisli, da ima v rokah oni denar, ki ga ji je dal Trdin. Enako svetopisemskemu Judežu Iskarijotu, ga zalutči z vso močjo daleč proč od sebe, z besedami:

«Ne maram denarja od te prekleto hiše, ki me je pahnila v največjo nesrečo!»

IV.

Prisiljen od očeta se je Jaka oženil. Vse se je pri Trdinu izpreobrnilo.

Katricini je živel mali črviček samo par mesecev.

Ljubavno razmerje, ki ga je imel Jaka s Katrico, je povzročilo pri Trdinovih več važnih dogodkov. Puščobno, kakor v velikem tednu, je postalo pri Trdinovih. Nihče ni več slišal, kakor večkrat prej, veselega Jaka, da bi vriskal ali pel; postal je otožen in resen. Seveda je to jezilo ošabnega Trdina. Pa premeteni možak je vedel

gasileci so se ponovno odlikovali pri zadnjem požaru na kolodvoru. Tekom petih minut, ko je bil aviziran požar, je že drvela močna četa z brzgalno na lice mesta. Vsa čast taki disciplini in požrtvovalnosti!

SMARTNO PRI LITIJU. Že zadnjič smo poročali o krepkem razmahu naše misli in o otvoritvi brezplačne gospodarske nasvetovalne pisarne, ki posluje v prostorih Kmetijske hranilnice in posojilnice v Smartnem. Pričeli smo z delom in prizadeti prihajajo v pisarno s prošnjami in pritožbami, katere odpošiljamo na pristojna mesta. S tem je vsakomur dana prilika, da razloži svoje misli, potoži krivico in zahteva pravico preko večšakov naše pisarne. Tu se vršijo posredovanja o davčnih, vojaških, kmetijskih, obrtniških, delavskih, trgovskih in sodnih vprašanjih za vsakogar ne glede na politično prepričanje posameznika. Posluje se vsako nedeljo od 8. do 10. ure dopoldne. Med tednom pa posluje brezplačna gospodarska nasvetovalna pisarna v Litiji, ki ima svoj prostor v prvem nadstropju Meškove hiše, in sicer ob torkih od desetih do dvanajstih dopoldne in ob petkih od treh do štirih popoldne, kamor se lahko tudi med tednom obračate. V nujnih primerih se lahko še med tednom obračate tudi na g. Fincingerja v Smartnem na domu.

SMARTNO PRI LITIJU. Tajništvo krajevene organizacije SDS v Smartnem obvešča vse člane, da se zopet prično stalna tedenska gospodarska in politična predavanja, na katerih se predava navzočim obiskovalcem o vseh za nas važnih vprašanjih. Dosedanja predavanja so prav dobro uspela. Vršijo se stalno ob petkih. Prvo predavanje po Veliki noči se je vršilo 17. t. m. v gostilni g. Josipa Vozlja v Smartnem.

LITIJU. Sporočamo, da smo si v Litiji ustanovili brezplačno gospodarsko nasvetovalno pisarno, ki bo brez razlike stanu in političnega prepričanja vsakomur na razpolago. Namen te pisarne je, nuditi v prvi vrsti preprostemu, poštav neveščemu ljudstvu pomoč v vseh njegovih težnjah, mu dajati nasvete in priporočila, sestavljati prošnje, vloge, prizive itd. Vsakdo se tedaj lahko obrne na to pisarno, ki mu bo brezplačno nudila po možnosti pomoč, in to v davčnih, vojaških, gozdnih, šolskih, sodnih, veterinarskih in vseh drugih zadevah. Brezplačna nasvetovalna pisarna ima svoj sedež v Litiji v Meškovi hiši v prvem nadstropju. Uradne ure za stranke so za-

enkrat naslednje: ob nedeljah in praznikih od desetih do dvanajstih; ob torkih od desetih do dvanajstih; ob petkih od treh do štirih popoldne. Blagovolite obvestiti one, ki si v raznih zadevah ne vedo pomoči, da se obrnejo na našo pisarno, ki jim bo radi volje na razpolago.

GORENJA SAVA PRI KRANJU. Pri nas ne agitirajo za SLS samo moški, temveč tudi nekatere ženske, ki se marsikaj političnega naučijo v cerkvi, saj gospod ob nedeljah pri pridigi ali krščanskem nanku vedno povedo kaj o politiki. Te babnice so vse naročene na «Domoljub» in «Bogoljub» in jih priporočajo tudi tistim ljudem, ki so hvala Bogu že davno spoznali, da sta to dva najbolj debasta lista. Tistim, ki ju čitajo, pa seveda kaže oči, da so v pravcati omotici. Ta vpliv se ne pozna samo na starših, temveč tudi na otrokih, ki venomer čujejo samo «prekleti orjunci» ali pa «prekleti brezverski Sokoli!...» Mlada dekleta naj bi rajši namesto politike pozornije poslušala gorečega pridigarja, kadar jim prepoveduje grešiti zoper čisto božjo zapoved. A čim bolj prepoveduje, tem manj pomaga. V cerkvi seveda kar ne vedo, kam bi pogledale in kaj bi storile, da bi bilo Bogu bolj dopadljivo. Obenem tudi druga drugo obrekujejo, kakor je to posebno zanimivo v sosednji vasi. Vse to so posledice licemerske klerikalne vzgoje in vpliv klerikalnih činiteljev, ki na eni strani hujskajo proti vsemu, kar je dobrega v državi, a s hinavščino odobravajo ali tamolčujejo, kar je med našim ljudstvom slabega. — V a š č a n.

RAKVA. Naš Sokol je začel krepko delati. Stavbišče za dom je kupljeno, načrti gotovi, dela se v kratkem razpišejo; pred zimo bo oddana stavba že svojemu namenu. V veliki meri se ima Sokol zahvaliti svojemu neumornemu starosti g. Brajniku, železniškemu uradniku na tukajšnji postaji, da bomo imeli kmalu svoj dom. Kot požrtvovalni sokolski delavci zaslužijo dalje priznanje: g. Cesar, gđ. Zora Kolar in g. Vrabec. — V nedeljo 26. t. m. se bo ponovila mladinska igra «V kraljestvu palčkov». Aranžer, pisec in režiser igre je tukajšnji nadučitelj g. Ribičič. Režijo je izvedel s šolsko deco do precejšnje dovršenosti. Tudi sicer je neprecenljivo njegovo delo na vzgojnem in kulturnem polju. — Kakor je znano, je nastal med Logatecem in Rakvom spor glede premestitve carinarnice iz Rakve v Logatec. Rakovčani so sedaj uvideli, da je to vprašanje odvisno le od tozadevne konvencije z Italijo na eni strani,

od mnenja strokovnjakov pa na drugi strani. Gotovo se tudi Logatecanci ne bodo več vznemirjali in upamo, da bomo obnovili prejšnje prijateljstvo.

KOSTANJEVICA. V nedeljo pride k nam na Slinovce kot rjoveči tiger bivši minister Sušnik, da pokaže svojim vernim bunko, ki so jih dobili klerikalci v Beogradu. Čudno se nam zdi, da je pred volitvami zboroval le za dobro zastraženimi farovškimi vrati. Seveda sedaj ima zopet poslansko imuniteto, ki ščiti vse njegove laži. Radovedni smo, kaj nam bo povedal. Gotovo je on kot železniški minister popravil čine, da niso več z drotom zvezane in našel izgubljene barke. To nam je povedal ob zadnjem taboru. Mogoče se pripelje po nam tako željeni železnici. Pazi naj le, da ne obliči v krakovškem blatu. Ga bodo pa naši veljaki od SLS izveliki iz njega. Torej na svidenje, g. Sušnik, in dobro namažite jeziček, za drugo je itak preskrbljeno v dobro založeni farovski kuhinji. Sliši se, da ima g. Jernej pripravljenih cel kup resolucij, med temi tudi eno g. župana, da se ustanovi v Orehovcu samostojna miroljubna republika.

KOSTANJEVICA NA DOLENJSKEM. Dragi čitatelji, danes Vas moram obvestiti, da bo imel v nedeljo profesor in poslanec g. Sušnik svoj letni tabor z običajnim sporedom. Tabor se bo seveda vršil po maši in nam bo pri tej priliki povedal, kaj je vse napravil za naš kraj. Mislimo si lahko, da bo železnice — ki je že na pustni torek stekla — nadalje ceste in vodovode kar s seboj v žepu prinesel, ali pa samo na jeziku. — Nadalje je treba še omeniti, da se ženi tretji član triperesne četelice tam neke v prigorju. Ljudje pravijo, da so mu bolj všeč ameriški dolarji kakor pa jekle. — V farovškem teatru se bo uprizorila nova dvodejanka «Počeno srce zaljubljenega škrica ali lov na ameriško zapuščino». Ocena te igre sledi.

POLJANSKA DOLINA. Na velikončni ponedeljek se je zopet napolnil naš Sokolski dom. Igrali so se «Rokovnjači» naravnost izborna za naše razmere. Ni tu mesta, da bi se vsakemu igralcu posebej zahvaljevali, vendar prejmite, bratje in sestre, četudi skromno, a pristrčno zahvalo od vseh udeležencev. Po igri je bila prav neprilicna zabava, posebno za mladino. — Zdaj pridejo dve nedelji na vrsto letni občni zbori. V nedeljo 26. t. m. popoldne se bo vršil v Poljanah občni zbor električne zadrage. Tu je treba spraviti v sklad dohodke in stroške, vzdrževanje in upravo. Dne 10. maja popoldne pa bo občni

tudi tej sinovi otcčnosti leka. Sklenil ga je kar na hitro oženiti, in to takoj, še v predpustu.

Na šentjanževu neueljo po Božiču je bilo.

Prav pust zimski dan je bil. Naletaval je sneg in mrzel veter je vrtel snežinke sem in tja, preden so padale na tla. Zato so vsi župljani prav hitro šli od jutranje maše iz reberske cerkve proti domu. Kakor običajno, je tudi to nedeljo šlo dosti možakov v Jožetovo gostilno v Dolino. Posedli so okrog miz pri topli peči. Zgovorni krčmar jim je nosil v kozarčkih, kakor po navadi, sadno žganje, žena njegova pa okusne klobasice-krvavice. Med možakarji v gostilni je bil tudi Trdin. Vsem se je čudno zdelo, kako da se jim je tudi on pridružil, kajti Trdin je porredkoma zahajal v gostilno.

Čez dobro uro po tem jutranjem okrepčilu so možakarji postali že zgovorni, najbolj med njimi Flajšmanov Peregrin — mladi prapreški gospodar.

«No, oče Trdinov, kdaj boste pa svatovali — ali boste že kar ta predpust napravili?»

Ker je bil Trdin že malo dobre volje, mu je bilo povšeči to vprašanje. Spivši že iz drugega kozarca, je kar odkrito odgovoril:

«Veš, Peregrin, svatovščino moramo imeti kar v kratkem. Saj veš, da drugače ne kaže.»

«Pa res, oče, najbolj prav bo za Katrico, da je ljudje ne bodo vlačili po zobeh, saj veste kako le...»

Na te besede pa Trdin udari z roko ob mizo, da so vsi kozarci kar priskočili, in z veliko jezo odgovori:

«To ti povem, Peregrin, kakor vam vsem skupaj, da raje vidim, da moj fant ciganko vzame, kakor to bajtarsko ničvrednico; — da veste!»

Možakarji so zdaj vsi dobro vedeli, kako stoji ta zgodba in kako je za ubogo Katrico za-

lostna. Zato ni nobeden več omenjal Trdinu o tem.

Možakarji so bili že precej pijani in so govorili kar vse križem. To priliko porabi Gabrovec in pokliče Trdina na kratek pogovor v hlev.

Kmalu sta se možakarja vrnila nazaj, le Trdin je še spotoma govoril:

«Ja, ja, Luka, ob Novem letu se pa oglašimo: tvoja hči Franca mi je res všeč, — tudi Jaki bo morala biti, drugače naj gre, kamor hoče!...»

Po škripajočem snegu so šli trije možakarji proti breški vasi: godec Uriha, Trdin in njegov sin Jaka. Bilo je čisto zimsko popoldne na Novem letu dan. Snežna ravan se je lesketala, kakor posuta z biseri. Vsi trije so bili mokeči. Šele ko so stopali že po breški vasi, spregovoril godec: «Veš, Trdin, dobro bom govoril za vaju. Gabrovec je bogat, zato ga moramo dobro pritiskniti, primaruha! Boga naj zahvali, da bo na tak grunt spravil svojo hčer. Rečem pa vama: za 'urne godčevske maše', za moje besede mi bosta dala 25 goldinarjev. Gabrovca bom že toliko pritisknil. Ali drži tako, ali ne?»

«Kajpak, Uriha, drži; samo dobro govorit, da bo Gabrovec dal več dote in bale. Na, tukaj, ti dam desetak vnaprej!»

Z običajnimi pozdravi in kakor je sploši pri nas med Slovenci v navadi, se je izvršilo po vseh pravih snubljenjeh.

Ko so se pri pljači, mesu in cvrtju dogovarjali pri mizi sedeč, je seveda vsa v veselju sedela

zbor Hranilnice in posojilnice v Gorenji vasi za leto 1924. Vabljeni so vsi člani, ki jih je zdaj 55 s 400 vlogami. Kakor prejšnja leta je tudi to poslovno leto beležiti lep napredek. Hranilnica ima že lep rezervni sklad brez vojnih posojil, ki so že vsa krita in izbrisana. Zavod bi še lepše napredoval, ko bi pristopilo še več članov, posebno naših somišljenikov, ter tu vlagali svoje prihranke.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Na velikonočni ponedeljek so imeli tukajšnji klerikalni prvaki v Laškem tajno zborovanje, katerega se je udeležil poslanec dr. Gosar. Iz zanesljivih virov smo doznali, da je bilo zborovanje sklicano v svrhu protesta proti razpustitvi občinskega odbora pri Sv. Kristofu. Ker jim dr. Gosar ni dal razveseljivega poročila na sestanku, so se nekdanji tako mogočni gospodarji občine vračali popolnoma potrjeni domov in razmišljali, kako bi ubogo nezavedno ljudstvo zavrnilo od vsakega suma o njihovem nezmožnem, pogubonosnem gospodarjenju. In res so jo pogruntali. Takoj drugega dne, kakor bi udaril na zvon, se je po stari navadi raznesla lažniva vest po vsej občini, da ima sedanjí gerent 4000 Din mesečne plače. Vest je povzročila med nezavednim ljudstvom silno ogorčenje. Opozarjamo vse naše somišljenike, da nam javijo imena vseh onih hujskačev, ki te laži raznašajo, in da poučijo nezavedne, da do danes še sam gerent ne ve, koliko in če bo sploh imel kaj plače. Bivšim odbornikom SLS povemo na ušesa, naj končajo z lažnivimi hujskanji, sicer bomo primorani, da povemo in navedemo vzroke, zakaj je bil občinski odbor razpuščen, kar marsikateremu izmed njih ne bo ljubo. G. gerenta pa prosimo, da si čimprej sestavi svet iz treznih članov, ki stremijo res za procvitom občinskega gospodarstva, in da nastavi čimprej prave cestarje, da se ne bodo nahajali kanali na sredini občinskih cest kakor sedaj. Vsi brezvestni hujskači si zapomnite, da ima laž kratke noge. — Občani.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. V nedeljo dne 19. t. m. se je vršila prva odborova seja naše krajevne organizacije JDS. Poleg številnih odbornikov so se odzvali tudi drugi člani. Udeležba je bila zelo razveseljiva posebno od strani odbornikov - rudarjev. Presenetilo pa nas je, da ni bilo nekaterih povabljenih iz sosednje krajevne organizacije Laško. Odbor je razpravljal o važnih gospodarskih zadevah, tikajočih se kristofske občine. — Odbor k. o. JDS, Sv. Kristof.

poleg Jake njegova bodoča žena — nevesta Franca.

Jaka se je spočetka delal na videz veselega in zgovornega, ali vendar mu je bilo v srcu drugače...

Nikdar še ne tako, kakor takrat, se mu je pojavljala pred očmi podoba njegove nesrečne Katrice... Neki notranji glas se mu je čedalje huje oglašal v srcu: »Ti se boš veselil z drugo — tvoje zapeljano dekle pa bo trpelo sramoto in bedo. Ne boš srečen, ne boš!«

Tudi vsi, okoli mize zbrani, so opazali potrtost ženinovo; skušali so ga razvedriti, pa jim ni bilo mogoče.

Sele, ko se je Jaka malo opil, so ti grozeči glasovi nekoliko ponehali, da je postal zopet boljše volje, da jim ni kvaril veselja, ali da ne bi napravil slabega vtisa.

Dogovorili so se končno tudi glede poroke in o vseh ostalih potrebostih.

Čeprav je bil Jaka ženin in je dobro vedel, da se mu bo vse gladko izšlo, vendar ni srečno in zadovoljno zaspal, imel je nemirne sanje. Vrstili so se mu raznovrstni prizori iz minulega znanja in nesrečno Katrico...

Ni se še dobro udomačila mlada Trdinka Francka, na novem domu, ko je Katrica povila sinčka. To novico so seveda še tisti dan zvedeli Trdinovi.

Po večerji reče žena, ko sta bila sama z Jakobom, to-le:

LAŠKO. V dopisu iz laškega okraja v »Slovenskem Gospodarju« besni dopisnik iz občine Marija Gradec nad žurnalisti »Domovine«. Toda nikdar še niso naši listi zmerjali ljudi, in to celo uglednih, s »smrtjaki« itd., kakor to dela glasilo klerikalnih roparjev časti. Dalje pretaka isti časopisni izvrhek krokodilove solze za vrlim, kakor ga imenuje, županom Jožetom, menda pa ne toliko za njim, kolikor za litri in šefani, katere je on plačeval, da se je izkazoval kot veljak. Tudi prepire je že povzročil v gostilni. Dokazi, ako želi g. dopisnik, so na razpolago. To baš niso vrline. Kar pa se tiče »smrdljivega zeljnika«, bo pa ob priložnosti obračunal njegov gospodar sam. Toliko za danes.

LAŠKO. Marsikateri narodni Laščan se čudi, kako morejo nekateri narodnjaki zahajati v gostilne, ki že od daleč smrde po nemčurstvu. Posebno začudenje vzbuja neka družba, ki stalno gostuje pri Sv. Barbari. Kako se more tako daleč spozabiti oni, ki vedno na jeziku nosi narodnost, podpira pa ono gostilno, v kateri se je že večkrat žalil z nemskimi izživalnimi pesmi čut slovenskega naroda. Ako bi le imeli dovolj narodnih gostiln, bi jim človek ne zameril. — Opažoval ec.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V kratek odgovor dopisniku ne slovenskega, temveč »Sirovega gospodarja«: Pod notico Sv. Jedert nad Laškim piše neko budalo, da je bilo na občnem zboru JDS v Laškem za občino Sv. Kristof izvoljenih devet Orjunccev, katere našteva poimensko, ter dostavlja imena krajev, ki so po njegovih možganih ostali »neokuženi« po demokratih. Povemo mu pa, da ima JDS v občini Sv. Kristof toliko članov, da Vas bo še hudo glava bolela. Klerikalno kugo bomo pri nas iztrebili prej ali slej, pa naj brbljavi dopisnik »Slovenskega Gospodarja« tudi iz kože skoči.

REČICA OB SAVINJI. »Slovenskemu Gospodarju«, znanemu obrekljivcu in lažnivcu, še vedno ne dá miru Narodni blok. Zlasti pa ga je zbedel naš krásni shod dne 5. t. m. in napada po vrsti vse odličnejše osebe našega okraja. Pravi, da so se dr. Goričar, Zemljič, Tlaker, Faganel, Koebek in drugi plazili okrog poslanca dr. Pivka. Čudno je samo, da ni dopisnik videl onih neštetihih pristašev SLS, ki so se res plazili s prošnjami okol gospoda poslanca — na naše veliko veselje in zadoščenje. Napadate ljudi, ki bolj pošteno kakor Vaši pristaši gredo vsako nedeljo k maši, živijo pošteno in ne delajo nikomur ni-

kake škode. Boli Vas samo to, da ne marajo Vaše tigrovske politike. Ako nas imate za take brezverce, nas pa tudi ni treba več iskati takrat, kadar hočete darov za zvonove in druge take stvari. Očitajte nam, da smo obljubljali razdelitev zemlje potom agrarne reforme. Vprašamo Vas, kdo je prvi začel to zemljo deliti. Ali ni že leta 1918. današnji tigrovski poslanec Vladimir Pušenjak neko nedeljo pri cerkvi na Rečici po rani maši razlagal agrarno reformo in obljubil, da se bo zemlja ljubljanskega škofa razdelila med uboge družine? Seveda, ko bi Pušenjak to zemljo delil, bi še danes noben revež ne imel niti enega krompirja svojega. Ker pa so vzeli agrarno reformo v roke ti preklicani demokrati, imajo že mnoge revne družine nekaj pomoči od škofovega posestva. Saj se je dalo v zakup že nad 97 ha obdelane zemlje, skupno s pašniki vred že okoli 5000 ha. To je že nekaj pomoči za revne družine in upamo, da je bomo še več našli kljub okrožnicam gospoda ljubljanskega škofa, ki vernim ovčicam hoče dopovedati, da bi bilo uživanje škofovih posestev s strani revežev smrtni greh. To za danes. Če pa ne bo miru, bomo pa gospodom tigrom še kaj več povedali.

VOJNIK. Občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SDS se je vršil 15. t. m. ter je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom g. dr. Mikša. Na občnem zboru je poročal kot delegat sreskega odbora g. Ivan Prekoršek iz Celja. Organizacija v Vojniku bo začasno sprejemala za člane tudi somišljenike v Novi cerkvi, dokler se tam ne ustanovi samostojna organizacija.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Naš ekszupan se je zopet razkoračil v »Slovincu« in s svojim polnim imenom podpisal članek, s katerim je ubil nas demokrate. Pričakujemo, da bo v teh dneh tudi s svojim polnim imenom objavil zgodbo o nekem krščanskem zakonskem možu, ki je baš te dni dobil od najvišjega sodišča v Zagrebu razsodbo, s katero je izrečeno, da je ta krščanski mož tudi izven zakona postal oče in da mora za izvenzakonskega otroka plačevati mesečno po 150 Din, in končno, da mora plačati vse stroške dolge pravde zaradi svojega izvenzakonskega očetovstva. Morda napiše g. ekszupan o tem kako lepo novelo v »Slovincu«. Vsekako naj vplete vanjo tudi drugega krščanskega moža, ki je za hlapca pri visokem cerkvenem dostojanstveniku in ki je istotako postal srečen oče nezakonskega otroka. Nestrpno pričakujemo prihodnjih števil »Slovincu«.

»Ti, Jaka, sedaj ti bo treba enkrat stopiti s kakim možem do te ženske (iz nejevolje in ošabnosti je ni hotela imenovati z imenom), kajti jaz nočem, da bi te Samčevi berači vlačili po sodnjih. Ti se pogodi kar na domu z njimi, koliko jim boš moral plačati, da boš imel potem mir.«

Jaku se je zdelo pri teh besedah, kakor bi mu kdo porinil nož v srce: pekoča vest je huda!

Spomlad je prišla v deželo, a v Jakobem srcu je bila zima. Vedno so mu hodile na misel one besede nesrečne njegove Katrice: »Jaka, Jaka, jaz ti ne želim nesreče, ali Nekdo je med nama, ki si ga klical za pričo! Ze veš, kje in kdaj! On ni pozabil tvojih obljub in priseg! Prišel si do mene, kakor bi kupčeval za neumno žival, ter mi ponujal sedaj denar. A pomisli, z denarjem se ne vrne dekletu izgubljena čast, in se ne izbriše njena sramota. Sedaj glej, odgovarjaj in trpi!«

Dasi je Jaka Katrici odštel štiristo goldinarjev, kolikor je zahteval oče dekletov, namreč za otroško postelj in otrokovo doto, vendar ni imel Jaka mirne vesti. Vedno mu je brnelo po glavi:

»Z denarjem se ne plača izgubljena in omadeževana dekliska čast!«

Tekom dveh mesecev je umrlo Katrici ljubko detece-sinček. Nesrečna mati je jokala za svojim ljubljencem, — saj veste, kaj je materina ljubezen. Ta se redkokdaj zmanjša do otroka, ako tudi oče mater prezira.

Naključje je naneslo, da sta se Katrica in Jaka sešla na cesti, ki vodi iz Doline na Selo. Sešla sta se sama. Katrica je novabila Jaka, naj

pride k njej na dom, da se pobotajo in da dobi Jaka tisto vsoto denarja, ki je bila določena za otrokovo doto, vrnjeno.

Pa Jaka je samo rekel: »Spoznam, Katrica, kakšno sramoto si imela radi mene in škodo. Ne vprašam te torej po denarju. Porabi za sebe! Odpusti mi tudi in ne preklinjaj me; vem, da jaz nisem naredil prav s teboj, pa vedi, drugače mi niso dopuščale razmere. Bolje bi naredil, da bi se ne polakomnil grunta in se s teboj poročil, kajti s teboj bi živel srečno in zadovoljno. Sedaj sem zelo nesrečen in nezadovoljen... Če boš dalje živela kakor jaz, boš videla, kaj vse se bo še pri nas godilo. To vem, da se gladko ne bo izšlo, ker sem Boga klical na pričo. Bog se ne pusti po nemarnem klicati za pričo, to že sedaj izkušam. Prosim te, odpusti mi vsaj ti...«

Jaka se je razjokal kakor otrok; tudi dekle je imelo solzne oči, ko sta se poslovila...

Jakova žena je šle po preteku par mesecev pokazala svojo pravo barvo! Postala je silno ošabna, gospodarila je najraje sama in ljudje so rekli, da hlače nosi. Jako je to zelo bolelo in je skušal ženi ugovarjati, a ona se mu je vedno postavila po robu in mu očitala znanje s Katrico, vedoč, da ga s tem najhuje žalosti in odpira še vedno nezaceljene srčne rane...

A tudi proti starima je Franca nastopala oholo. Poprej tako močni Trdin in njegova žena sta videla, da sta prezirana od snabe; to jima je izpodjedalo zdravje in z naglico sta se starala.

(Dalje prihodnjik.)

HRASTNIK. Hrastniškemu prebivalstvu je bilo zelo ustreženo, da je gerent g. Kokalj uvedel tržne dneve. Nepriljubno je bilo le, da se je izbral prostor na periferiji doline, namreč pri steklarni. Na prošnjo krajevne organizacije demokratske stranke v Hrastniku je sedaj odločil gerentski svet, da se bo vršil tržni dan ob sredah na sedanjem mestu, ob sobotah pa v sredini doline poleg nekdanje Meketove trgovine. S tem je zelo ustreženo zlasti prebivalstvu rudniškega okoliša, a tudi ono od obeh tovarn ni posebno oškodovano, ker ima le malo daljšo pot. — Hrastničani, kadar imate to ali ono željo, obrnite se z zaupanjem na demokratsko stranko, ki vam bo, ako le količkaj mogoče, ustregla.

ROGAŠKA SLATINA. Pretečeno nedeljo dopoldne se je vršilo zborovanje Narodnega bloka v hotelu »Pošta«. Poročal je naš vrli narodni poslanec g. dr. Pivko iz Maribora. Udeležencev je bilo okrog 200 iz različnih krajev. Posebno v obilnem številu so bili zastopani kmetje in obrtniki, ki so g. poslancu z veseljem pritrjevali in ga prosili, naj jih kmalu zopet poseti. Sprejela se je tudi resolucija, ki zahteva, naj se železnica Grobelno—Rogatec in 13 km, ki še niso dograjeni do Krapine, takoj dogradijo, da bi imeli krajšo pot gostje, ki prihajajo poleti v Rogaško Slatino iz spodnjih krajev naše države.

ŠT. JANŽ PRI ZIBIKI. Pri nas se je v nedeljo popoldne vršil shod delegatov SDS iz vsega spodnjega dela šmarskega okraja. Zastopane so bile vse občine od Šmarja do Pristave, Podčetrka, Loke in Sv. Štefana, Tinskega, Zibike itd. Bilo je gotovo 180 do 200 ljudi, večinoma kmečkega ljudstva, ki je napolnilo vse tri sobe gostilniških prostorov pri g. Tonjku. Ljudje so stali tudi še ob oknih, ker niso dobili znotraj prostora. Zborovanje je vodil g. Malgaj. Narodni poslanec dr. Pivko je v velikem govoru poročal o političnem položaju. Z velikim navdušenjem je bil njegov govor sprejet. Politična treznost je zalela zmagovati tudi v šmarskem okraju.

BREG PRI PTUJU. V ponedeljek 20. t. m. zvečer smo imeli shod Demokratske stranke v prostorih g. Stanica. Udeležilo se ga je 80 do 100 ljudi, po večini kmetje, obrtniki in delavci. Iz Ptuja je prišla močna deputacija naše organizacije. Shodu je predsedoval g. Vindiš. Govor poslanca dr. Pivka je bil sprejet s soglasnim odobravanjem. V debati se je oglasilo mnogo govornikov, ki so izražali različne želje. Gospodu poslancu je bilo med burnim odobravanjem izraženo zaupanje.

PODSREDA. Občni zbor naše krajevne organizacije SDS se je vršil 13. t. m. ob lepi udeležbi. Izvoljen je bil odbor pod vodstvom dosedanjega predsednika g. Mihe Kušana.

MARENBERŠKI OKRAJ. Krajevna organizacija SDS v Marenbergu ima vsako zadnjo soboto v mesecu svoj redni sestanek članstva, menjaje v Marenbergu in v Vuhredu. V zadnjem času se je priglasilo precej novega članstva, kar dokazuje, da demokratska misel v Dravski dolini lepo napreduje. Prej ali slej bodo prišli tudi ostali zapeljanci do spoznanja. — Prostovoljno gasilno društvo v Marenbergu obhaja letos 50letnico svojega obstanka. Od leta 1920. je društvo v slovenskih rokah; prej je služilo to društvo nemškemu mogotcem kot avantgarda.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno društvo uprizori v nedeljo 3. maja ob vsakem vremenu točno ob pol štirih popoldne v društvenem domu pri Mali Nedelji narodno igrano s petjem in godbo »Revček Andrejček« na popolnoma prenovljenem odru. Med odmori nastopi godba z novimi komadi. Po predstavi prosta zabava s plesom. Nihče naj ne zamudi ogledati si lepo igrano s krasno novo scenerijo. Dne 3. maja vsi, stari in mladi, sosedi in domačini, v društveni dom pri Mali Nedelji!

POLJČANE. Občni zbor naše krajevne organizacije SDS se je vršil 14. t. m. ob jako lepi udeležbi članov iz Poljčan, Studenic, Brezja in drugih sosednjih občin. Posetil nas je tudi naš poslanec g. dr. Pivko, ki nam je v lepem govoru orisal današnji položaj ter nas izpodbudil k na-

daljšemu delu. Izvolili smo si nov odbor pod vodstvom dosedanjega predsednika g. Franca Rožmana, razmotrivali mnoga lokalna vprašanja ter se ločili z obljubo, da hočemo vse svoje sile posvetiti razvoju in napredku naše ideje.

STUDENCI PRI MARIBORU. Tu se je vršil 16. t. m. sestanek, na katerem se je razpravljalo o ustanovitvi krajevnega odbora demokratske stranke za to občino. Navzoča delegata oblastne organizacije gg. Kejžar in Spindler sta utemeljila potrebo organizacije in važnost organiziranja dela ter so vsi navzoči soglašali v tem, da treba tudi za to občino ustanoviti krajevni odbor. Izvolili so pripravljalni odbor, ki je za petek 24. t. m. sklical ustanovni občni zbor.

DRAVOGRAD. Dne 16. t. m. se je vršil pri nas pri Grisogonu občni zbor krajevne organizacije SDS. Vodil ga je namesto odsotnega predsednika g. Grisogona živinozdravnik g. Kolenc. Zborovanja, na katerem je bilo nad 50 volilcev, se je udeležil tudi poslanec g. dr. Pivko, ki je v enournem referatu poročal o delovanju v Narodni skupščini. Njegovo poročilo so vsi navzoči soglasno odobrili ter poslancu izrekli zaupnico. Navzočih je bilo mnogo takih, ki doslej niso bili organizirani. Po tajniškem poročilu se je izvolil nov odbor pod predsedstvom g. Gvidona Kaiserja.

RUSE. V nedeljo je imela SSDU predavanje o davkih. Predavatelj g. Meglič iz Maribora nam je na lahkoumljiv način pojasnil vse, kar je nujno potrebno za vsakega delavca, in pridal še par dobrih nasvetov, za kar mu izrekamo iskreno zahvalo. Navzoče delavstvo se je zavedalo, da je pri poučnem in nepolitičnem predavanju z edino izjemo sodruga Moravčnika, kateremu je nekaj časa tudi dobro »cou helfov« obrtnik J. Nečudimo se, če se je prvi spozabil, ker njemu je demagogija v krvi, čudno pa je, da se dá drugi od takih ljudi zavajati. Upamo, da sta dobila oba dovolj pod nos. Sicer bi lahko še na tem mestu dobila vsak svoj delež, pa je pri prvem škoda vsake besede, o drugem pa smo uverjeni, da si bo drugi premislil tam praskati, kjer ga ne srbi.

ŠT. VID-GROBELNO. »Vdova Rošlinka« se je v nedeljo uprizorila v nabito polni dvorani. Mnogi sploh niso dobili prostora. Vsi so bili prav zadovoljni z igrano, ki se bo v nedeljo 26. t. m. ponovila v istem času in pri enakih cenah.

PUSINCI PRI ORMOŽU. Tukajšnja in sosednje občine so prosile, naj bi se ob novi naši državni železnici, ki vodi skozi našo občino, uredilo postajališče ob okrajni cesti. Kakor se čuje, bo prošnja uslišana in bo s tem mnogim tukajšnjim potnikom ustreženo.

SV. BARBARA V SLOVENSKIH GORICAH. V nedeljo se je ustanovila pri nas nova krajevna organizacija demokratske stranke. G. dr. Gorišek od Sv. Lenarta je v enournem knisnem govoru razložil politični in gospodarski pomen organizacije, nakar je bil soglasno izvoljen odbor z gosp. Francem Šabedrom, posestnikom iz Korene, kot predsednikom.

BODONCI. Prostovoljno gasilno društvo v Bodoncih bo priredilo 10. maja v gostilni Škraban plesno veselico. Začetek ob treh popoldne. Vstopnina za osebo 5 Din, za družino 10 Din. Na veselici bodo šaljiva pošta, srečolov in angleška licitacija. Čisti dobiček je namenjen za društvo. Vabimo k številni udeležbi. — O d b o r.

PUCONCI. Dolžnost nam je dati odgovor »Mörski Krajini«, ki napada profesorja dr. R. kot hujskača, češ, da je on govoril 29. marca na občnem zboru krajevne organizacije SDS v Puconcih, da g. Kührar iz Markiševcev ne sme dobiti žrebec, ker da tega naša stranka ne dopusti. To je velika laž. G. profesor dr. R. je govoril samo o političnem položaju, ne pa o Kührarjevem žrebcu. Prosimo g. Kührarja, da se naj drugikrat bolje informira in naj ljudi ne napada po nedolžnem. — Krajevna organizacija SDS v Puconcih.

DOLNJA LENDAVALA. V nedeljo se je vršilo v prostorih hotela pri Slonu zborovanje delegatov iz sreza Dolnja Lendava. Navzočih je bilo nad 60 delegatov iz vseh občin. Po nagovoru g. Pavlice in po političnem poročilu oblastnega

tajnika so zborovalci soglasno sklenili ustanovitev sreske organizacije ter izvolili sreski odbor pod predsedstvom g. Leona Cepudra. Vseh osem do sedaj v srezu obstoječih krajevnih organizacij je zastopano v sreskem odboru po svojih delegatih, ostale občine po zaupnikih. Izvolil se je iz širšega odbora tudi poseben akcijski odbor, kateri ima nalogo reševati vse tekoče zadeve.

SERDICA. 19. t. m. je pri nas priredila šolska mladina lepo uspelo igrano »Snegulčica« ob polne nabite šolske dvorane. Ostali spored prireditve so izpolnjevale pestre točke, kakor petje, deklamacije in glasbeni komadi naše ciganske godbe. Za najboljši uspeh gre zasluga predvsem gđ. Stiblerjevi, g. Pečarju, nadučitelju Kolaršu ter gospodičnima Črnjačevi in Rojčevi. Razveseljivo je, da se pričinja s kulturnim in narodnim delom ravno pri nas na meji, in to v lepi solidarnosti domače in »prišleške« inteligence. Tu se je opazil popolnoma drug pojav solidarnosti kakor pa pri zadnji prireditvi šolske mladine v Sv. Jurju, kjer je gđ. Rojčeva s pomočjo še dveh gospodičen morala breme cele prireditve vzeti na lastne rame; kljub temu pa je tudi ta prireditev dobro uspela. Prekmurska inteligenca, predvsem učiteljstvo, bi se moralo zavedati, da je le v solidarnosti moč.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ŠČAVJE NA TRAVNIKIH IN NJIVAH.

Letos se je pojavilo po raznih njivah in travnikih nenavadno veliko ščavja (kodrastoliste kislice). Ta rastlina je nevaren plevel, ki dela močne in trpežne korenike. Razen tega se raznaša tudi po svojem obilnem semenu. Ker nam ta bohotno rastoči plevel škoduje povsod, kjer se pokaže, ga moramo preganjati, kjerkoli ga zalotimo. S svojim velikim listjem nam izpodriva in duši druge rastline, razen tega nam s svojo trpežno in močno koreniko izsesava tla in krađe živčev drugim rastlinam. Na vsak način ga moramo pokončevati, kakor hitro mogoče, gotovo pa preden gre v cvetje. Sedaj v zgodnji spomladi je najboljši čas, da zatiramo ščavje, in sicer s tem, da ga s koreniko vred izrujemo ali pa globoko izpodrežemo in da to ponovimo, če nam na novo izpodraste. Na obdelanih njivah in sredi žita ga lahko izrujemo, po travniških prostorih ga je pa treba globoko izpodrezavati, da korenike oslabimo in zamorimo.

Ščavje ljubi gnojna mesta in vlažna. Čim bolj mu je gnojeno, tem bujnejše raste. Kjer gnojnica zemljo napaja, tam ga je največ. Dokler se prikazujejo le posamezne rastline, se ga laže iznebimo. Če nam pa preraste cele prostore, potem ga je mogoče zatreti le z obdelovanjem dotičnih prostorov, bodisi da jih prekopljemo ali pa preorjemo. Pri tej priliki je treba korenike iztrebiti, nato pa zemljo vsaj za dve leti porabiti za kako okopavino, med katero je vse na novo pognale rastline ščavja zatirati z okopavanjem. Drugače se ga s takih prostorov ne iznebimo zlepa. Za klajo nima ščavje seveda nobene prave vrednosti.

Veliko ščavja se nahaja tudi po planinah, okoli staj, posebno po bližnjih dolinkah, kjer živina nočuje in pušča svoje odpadke. Najboljši prostori gredo na ta način v zgubo. Po takih pregojenih mestih je vse polno ščavja, tako da izgleda, kakor bi ga planšarji nalašč pridelovali. V resnici je pa trdovraten plevel, ki uničuje pod seboj vso pašniško rušo, ki bi bila sicer največ vredna za molzno goved. Tudi tukaj je treba, da take prostore očistimo tega nadležnega plevela, ki nam uničuje najboljše prostore in odjeda naši živini najboljše pašo.

Tedenski tržni pregled

ZITO. V našo državo se je začela uvažati ameriška pšenica, ki je cenejša kakor domača. Na novosadski borzi se trguje pšenica po okrog

460 Din, turščica po 175 do 200 Din, moka «0» po 650 Din za 100 kg na debelo.

ZIVINA. Cene v Sloveniji malo nazadujejo. Na zadnjem ljubljanskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, debeli 10-25 do 10-50 Din, manj debeli 9-50 do 10 Din, za vprego 8-50 do 9-50 Din, krave za klobase 5 do 6 Din, teleta 13 do 15 Din, prašiči, debeli 15-50 do 16 Din; peršutarji 14-50 do 15 Din.

Kratke vesti

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 22. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 867 do 887 Din, 100 italijanskih lir za 253-70 do 256-70 Din, 1 dolar za 61-62 do 62-62 dinarjev, 100 češkoslovaških kron za 183-50 do 186-50 Din.

= Premovanje plemenske govede za srez Kranj sebo vršilo v soboto 9. maja ob pol devetih v Kranju na sejmšču. Za premovanje je določeno 5000 Din iz državnih sredstev, 5000 Din pa iz sredstev živinorejskega odbora v Kranju za goved svojega okoliša. Živinorejci ste vabljeni, da priženete na to tekmo svojo najboljšo plemensko govedo. — Živinorejski odbor v Kranju.

BELEŽKE

+ Bogokletni «Domoljub» potvarja neki naš spis, v katerem se je govorilo o podobnosti ver brez kaknega zlega namena, ter na podlagi tega kriči, da je «Domovina» brezverska. «Domoljubu» za takšno trditev seveda ni treba nobenih temeljitih dokazov, kajti poglavje «Domoljubove» ovčice verjamejo slepo itak vse, kar «Domoljub» napiše. Naši čitatelji, ki imajo priliko čitati naš list, pa vedo, da nismo nikdar pisali proti veri, pač pa le o verskih zlorabah, ki so bile posebno v starih časih naravnost bogokletne. Danes je po katekizmu greh verovati v čarovnice, včasih pa je duhovščina sama zagovarjala sežiganje «čarovnic». Koliko sleparstev je v tistih časih zakrivila nepoštena duhovščina, ki je z raznimi vražami in podobnim slepila nevedno ljudstvo in s prodajanjem raznih «relikvij» izmозgavala ljudi. Tako so takšni nepošteni duhovniki prodajali kakšen navaden les za ostanke svetega križa ali kakršnekoli kosti za ostanke kakšnega svetnika. Zgodovinsko je dokazano, da so se vršila skoro neverjetna sleparstva. Ako smo mi kaj takega omenili, smo s tem hoteli samo pokazati na grdobijo, kajti tudi danes je še mnogo duhovščine, ki v malem vrši podobne nečednosti. Gotovo so še vsem znana sleparstva Vodiške Johance. Seveda je bilo že takrat in jih je tudi danes mnogo dušnih pastirjev, ki so odločno proti takšnemu bogokletnemu izrabljanju in slepljenju neumnih ljudi. Ravno tako je naš list bil in bo vedno proti takemu sleparjenju. Mi smo za čistost vere in za lepe nauke krščanske vere. Kdor si ne upa obsoditi take verske zlorabe na glas in samo zmerja ter psuje odkritosrčne ljudi, je lopov. Zato mi vračamo «Domoljubu» naslov brezverstva. List, ki namenoma zavija in potvarja resnico ter vedoma laže, se ne more imenovati krščanski ali katoliški. Ako se lažnivec, slepar in obrekovalce postavi za zaščitnika Kristusove vere, je to bogokletnost. Ljudem okrog «Domoljuba» je preprosta ljudska vernost samo molzna krava, ki se dá gmotno in politično zlorabiti. Hiša, ki hoče ostati poštena in resnično krščanska, ne more biti naročena na «Domoljuba».

+ 20 poslancev imajo klerikalci v Beogradu, pa niti toliko ne pomenijo, da bi jih kdo vprašal za svet, kako mislijo o političnem položaju. Tako temeljito je namreč zavozil dr. Korošec klerikalno politiko, da je odigral svojo vlogo pri Srbih kakor pri Hrvatih. Ne eni ne drugi se več ne zmenijo zanj, «Domoljub» pa misli, da bodo slovenski kmetje še tako neumni in da bodo drli za klerikalci, ki kljub temu, da imajo večino

slovenskih poslanskih mandatov v svojih rokah, v Beogradu nič ne pomenijo. «Domoljub» namreč piše, da bo glas ljudskih zastopnikov toliko močnejši, kolikor večjo zaslonbo bodo imeli v svojih volilcih. Je že mogoče, da je lahko glas močnejši, toda predvsem gre za to, kakšen je ta glas. Gospodje pri «Domoljubu» naj nikar ne pozabijo, da n. pr. oslovski glas ne seže v nebesa.

DOMAČE NOVOSTI

* Ugankarjem. Pošljite hitro rešitve. Čas je še samo do 29. t. m. Pri žrebanju za dobitke pridejo v poštev samo oni, ki imajo naročnino plačano vsaj do konca aprila in ki rešijo pravilno obe uganki: Rebus in Kip.

* Kronanje našega kralja. Beograjsko časopisje poroča, da se bo vršilo kronanje našega kralja Aleksandra v maju leta 1926. Pravoslavni obred kronanja se bo vršil v samostanu Ziči in Beogradu, katoliški obred pa v Zagrebu. Kralja bo kronal v Beogradu patrijarh Dimitrije, v Zagrebu pa nadškof dr. Ante Bauer.

* Uradniški kongres v Ljubljani. Preteklo nedeljo je zboroval v Ljubljani Savez organizacij državnih uradnikov iz vseh delov naše države. Zborovanje je lepo izpadlo in je bilo sprejetih več resolucij, v katerih so bile iznešene uradniške zahteve. Vse resolucije so bile odposlane na pristojna mesta v Beograd. V torek zjutraj so delegati napravili skupen izlet na Bled.

* Računajte v dinarjih in ne v kronah. Finančno ministrstvo je nedavno izdalo strogo naredbo, da se morajo vsi računi delati v dinarjih in ne več v kronah. Kdor bi se pregrešil proti tej naredbi, ga zadene stroga denarna kazen. Opozarjamo na to naredbo, da ne bo nepotrebnih kazni.

* Naredba mariborskega velikega župana proti beračenju. Gospod veliki župan mariborske oblasti je nedavno izdal naredbo v svrhu omejitve beračenja. Javnost se opozarja, da je zabranjeno beračenje invalidov in drugih ljudi ter da je take ljudi treba izročiti stražnikom, da jih prisilnim potom odpravijo v njihove kraje, oziroma zavode. Ta naredba se je izdala zaradi tega, ker so se vršile težke zlorabe.

* Romanje iz Jugoslavije v Rim. Razno časopisje poroča, da bodo svetovne slavnosti v Rimu dosegle svoj višek ob binkošti. Na binkoštni teden pride v Rim ogromna množica romarjev iz vseh delov sveta. Iz Slovenije in Hrvaške se je doslej prijavilo za potovanje v Rim okoli 5000 romarjev. Potrebni bi več osebnih vlakov. Vsi vlaki se bodo ustavili v večjih mestih Italije po več ur, da si bodo mogli romarji ogledati tudi ta mesta.

* Izpopolnitev poštnega prometa v mariborski oblasti. S 1. majem prične med Mursko Soboto in Dolno Lendavo preko Dobrovnika prevažati pošto poseben poštni avto, ki bo seveda sprejemal tudi osebe. To bo velikega pomena za razvoj prometa v tamošnjih krajih.

* Pobiranje vodarine v Novem mestu. Z naredbo velikega župana ljubljanske oblasti se mestna občina novomeška pooblašča, da sme v tekočem letu za delno kritje stroškov za popravila in vzdrževanje vodovoda pobirati 10 odstotno vodovodno doklado.

* Popravki. Podpisano uredništvo izjavlja, da sta bila dopisa v «Domovini» št. 35 z dne 29. avgusta in št. 37 z dne 12. septembra 1924, tikajoča se nekega posestnika iz Rečice, kolikor bi se mogel čutiti z njima prizadet g. France Nemec iz Gornje Rečice št. 74, neutemeljena, ker se gosp. Nemcu ne more očitati tam navedeno kaznivo dejanje. Obžalujemo, da se je navedeni članek natisnil v «Domovini» v taki obliki, da se je mogel sum obrniti na g. Nemca. — V št. 4. od 23. januarja t. l. pa smo objavili dva dopisa, enega iz Trnovca, drugega iz St. Jederti nad Laškimi. Izjavljamo lojalno, da v njih nismo hoteli žaliti g. Matijo Dornika iz Bukovice 56 niti nismo Posojilnici in hranilnici v Laškem hoteli očitati nič nekorektnega ali nečastnega, temveč

smo se zanesli na svoje dopisnike, ne da bi vedeli, na kaj se dotična dopisa nanašata. Zato dajemo v teh dopisih imenovanim polno zadostitev.

Uredništvo «Domovine».

* Nemško izzivanje ob meji. Pišejo nam: Pri Sv. Pongraciju ob avstrijski meji je bila na velikonočni ponedeljek cerkvena slavnost. Po maši so se zbrali razni nemškutarji iz Dravske doline, pomešani z Nemci onstran meje v bližnji točilnici in prepevali izzivajoče nemške pesmi. Zvečer je ta družba razsajala v Breznem v gostilni Germuth. Započetnik tega izzivajočega izleta je bil visokošolec Germuth iz Breznega. Gosp. župnik Pavlič pač zna nahujskati kmečke fante, da razbijajo demokratske shode, Nemcem in nemškutarjem pa pusti, da mirno izzivajo v njegovi farli.

* Vsem članom inozemskim rentnikom laškega okraja! Pozivamo vse člane inozemske rentnike, katerim se je renta ob času preobrata prekinila, da nam pošljejo ali oddajo osebno med uradnimi urami naslednje podatke: natančen naslov bivanja, ime bratovskih skladnic inozemstva, zneske, ki so jih prejeli od preobrata, od in do kdaj so bili zaposleni ter ime rudnika, pri katerem so bili zaposleni. Ker je zadeva nujna, naj vsak v svojem lastnem interesu javi vse podatke. — Okrožno tajništvo JDS, Laško.

* Nove demokratske organizacije v Prekmurju. V srezu Murska Sobota so se vršile v nedeljo 19. t. m. ustanovitve treh novih krajevnih organizacij Demokratske stranke, in sicer v Križevcih za občini Križevci in Panovci, v Fokovcih za občini Fokovci, Selo in Vučja gomila ter v Gornjih Petrovcih za občini Gornji Petrovci, Sulinci, Lucova, Stanjeveci in Adrijanci. Na ustanovnem zborovanju v Fokovcih, kjer je pristopilo takoj 43 članov, je govoril o položaju in o potrebi organizacije g. notar Koder; izvolil se je odbor pod predsedstvom g. Aladarja Versteša kot predsednika, g. Vinca Lipaja kot prvega in g. Janeza Duška kot drugega podpredsednika. V Gornjih Petrovcih je poročal okrožni tajnik SDS. Včlanilo se je v tej organizaciji takoj na občnem zboru 29 članov ter je bil izvoljen za predsednika župan g. Jožef Smodiš. V Križevcih je podal poročilo istotako okrožni tajnik. Prišli so poslušati tudi štirje radičevci, ki so pa kmalu izginili. Včlanilo se je tu 122 članov in je bil izvoljen odbor pod predsedstvom g. Adama Breskoča in z županom g. Jožefom Kučanom kot podpredsednikom. Na vseh zborovanjih so bile sprejete resolucije, katere bo zastopala naša organizacija na merodajnih mestih. Organizacija demokratske stranke se v vsem Prekmurju krasno utrjuje.

* Smrtna kosa. Umrl je v Gornjem Logatcu čevljar in posestnik g. Anton Miheve, bivši dobrovoljec, ki mu je pokojna Avstrija zaplenila imetje, ko se je zaznalo, da se je dal prostovoljno ujeti. Blag mu spomin! — V Ribnici na Pohorju je umrl tamkajšnji posestnik in gostilničar g. Josip Ptačnik. Pokojnik je bil zaradi svoje poštenosti in dobrosrčnosti daleč na okrog znana osebnost. Blag mu spomin!

* Smrtna kosa. Na Spodnjem Bregu pri Ptujju je 15. t. m. po dolgi in mučni bolezni umrl gosp. Jakob Domanjko, vodja državne trtnice v Arnovsah pri Brežicah. Blag mu spomin!

* Nečuvno fašistovsko barbarstvo. Te dni je prispel iz Jugoslavije v Trst vseučiliški profesor dr. France Veber, da bi imel več znanstvenih predavanj, brez vsake politike seveda. Na pritisk fašistov pa je tržaška policija brez vsakega povoda aretirala dr. Vebra, ga celo uklenila in zaprla v ječo. Ko ga je končno na intervencijo izpustila, ga je še fotografirala, za album zločincev namreč, in zahtevala od njega vtise prstov kakor pri najtežjih zločinih. Takšno barbarstvo je možno danes še v «kulturni» Italiji, pri nas Balkancih pa ne več.

* Sodni dan nam obeta. V kočevski okolici se je pojavila sekta adventistov (posebna vera). Pristaši te sekte dele med ljudi listke, v katerih rotijo ljudi, naj se pripravijo na sodni dan, ki ni več daleč. Listki so napisani v slovenskem jeziku.

ZANIMIVOSTI

ZANIMIVA IGRA ZA UGIBANJE STAROSTI KAKE OSEBE.

Naslednjo številčno razpredelnico pokaže osebi, katere starost hoče uganiti. Dotična oseba mora pregledati vse navpične vrste števil in mora pokazati, v katerih navpičnih vrstah se nahaja število, ki pove njeno starost. Potem samo sešteješ prve vrhne številke dotičnih vrst in skupna vsota teh števil ti pokaže iskano starost. Po tej razpredelnici je mogoče uganiti samo starost od 1 do 63 let.

Vzemimo primer, da je kakšna oseba stara 28 let. Ta oseba pove, da se število njene starosti nahaja v tretji, četrti in peti vrsti. Nato sešteješ vrhne številke teh vrst, to so 4, 8 in 16, pa dobiš iskano starost 28 let. (To razpredelnico prinašamo še enkrat, ker se nam je v velikonočni številki vrnila tiskovna pomota.)

1	2	4	8	16	32
3	3	5	9	17	33
5	6	6	10	18	34
7	7	7	11	19	35
9	10	12	12	20	36
11	11	13	13	21	37
13	14	14	14	22	38
15	15	15	15	23	39
17	18	20	24	24	40
19	19	21	25	25	41
21	22	22	26	26	42
23	23	23	27	27	43
25	26	28	28	28	44
27	27	29	29	29	45
29	30	30	30	30	46
31	31	31	31	31	47
33	34	36	40	48	48
35	35	37	41	49	49
37	38	38	42	50	50
39	39	39	43	51	51
41	42	44	44	52	52
43	43	45	45	53	53
45	46	46	46	54	54
47	47	47	47	55	55
49	50	52	56	56	56
51	51	53	57	57	57
53	54	54	58	58	58
55	55	55	59	59	59
57	58	60	60	60	60
59	59	61	61	61	61
61	62	62	62	62	62
63	63	63	63	63	63

× Indijski maharadža s petero ženami. V Londonu imajo te dni zanimivega gosta. To je 20letni indijski maharadža (knez) iz Jodpura. Dospel je z velikim spremstvom, pa je razumljivo, da vzbuja največje zanimanje njegov harem, njegovih petero mladih ženk, ki so resnično same brhke indijske lepote. Toda one ne nosijo svojih obrazov vsakemu radovednežu na ogled, temveč so na sprehodih po Londonu in na vožnjah z avtomobilom prekrile z gostimi tančicami. Svojega mladega moža pa imajo menda nezrasko rade, ker so povsod z njim. Fant pa je tudi postaven in silno imovit. S seboj v London pa je dovedel še nekaj, kar enako zanima Angleže: četrto krasnih konj, s katerimi namerava sodelovati pri spomladanskih dirkah. Pa tudi ti konji niso vsakomur na ogled, ker predstavljajo vrednost dveh milijonov.

× Izkašljala je oko. Štiriletna deklica Marija Mathewson iz okolice New Yorka je dobila tak napad kašlja, da ji je eno oko skočilo iz očesa. Njen oče jo je naglo nesel k zdravniku, ki je oko zopet vstavil na pravo mesto. Deklica po operaciji zopet dobro vidi kot prej.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

* Obsojen zaradi dvoženstva. Sedaj 54letni viničar Franc Kozole iz Ardna pri Krškem se je leta 1895. v Koprivnici pri Rajhenburgu poročil s Frančiško Pristalič, s katero je imel enega sina. Ker pa ni dobil pričakovane dote in mu je bilo tudi posestvo prodano, je izginil z doma brez sledu. Leta 1911. je bil delavec v pivovarni v Ljubljani ter se je cerkveno poročil v šentpeterski cerkvi z Marijo Vajlič, kateri je seveda prikril, da ima že ženo in otroka. Stvar je prišla na dan in sedaj je bil možak zaradi dvoženstva obsojen na dva meseca težke ječe. Napram orožnikom je možak izjavil, da bo tudi drugo ženo spodil.

* Strašen umor v Litiji. Prošli petek se je odigrala v Litiji velika rodbinska tragedija. V gostilni Staneta Lapa se je sestala večja družba, med katero je bil tudi litijski trgovec Andrej Turk. Po kratkem bivanju v gostilni je gostilničar Lap ves razburjen pristopil k Turku, in ga napadel, češ, da mu zapeljuje ženo. Takoj po teh besedah je Lap oddal na Turka tri revolverse strele, ki so prizadejale Turku težke notranje poškodbe. Ves dogodek se je odigral v nekaj sekundah. Zavladalo je veliko razburjenje in težko ranjenega Turka so takoj peljali k zdravniku, ki ga je za silo obvezal. Turka, ki je izjavil, da ni ničesar kriv, so nato prepeljali v Ljubljano, kjer pa je v bolnici podlegel težkim poškodbam. Stane Lap se je po tem dogodku sam javil orožnikom, ki so ga izročili sodišču.

SOKOLSTVO

Sokol v Gorenjem Logatcu bo priredil v nedeljo 26. t. m. ob pol osmih zvečer v dvorani br. Lenassija »Masarykov večer« s predavanjem in telovadno akademijo. Ker so dohodki večera namenjeni za društveni fond, udeležbo toplo priporočamo.

POSLANEC DR. PIVKO V PREDMESTJIH MARIBORA.

V petek 17. t. m. sta se vršila dva lepa shoda poslanca dr. Pivka: prvi na Teznu, drugi na Pobrežju. Na Teznu se je v gostilni Marin zbralo nad 50 volilcev raznih strank. Poslanec dr. Pivko je v poljudnem govoru orisal dosežanje dogodke v Narodni skupščini. Navzoči socialisti in klerikalci so sicer delali medklice in so skušali zborovanje motiti, vendar pa je poslanec dr. Pivko s svojimi stvarnimi odgovori na vse posamezne medklice in vprašanja omajal marsikatero demagoško frazo, s katerimi so od raznih demagogov prepojeni mnogi volilci.

Shod je, žal, moral končati prenašlo, ker bi se bila razprava še vršila gotovo več ur, da ni bil napovedan za 1/21. uro shod na Pobrežju. Tako pa je končal shod na Teznu popolnoma mirno in z obljubo poslanca dr. Pivka, da pride ob prvi priliki zopet med tamošnje prebivalstvo ter da je vsak čas pripravljen podajati račun o svojem delu.

Na Pobrežju se je v gostilni pri Parizu vršil lep shod ob udeležbi nad 50 volilcev skoro tri ure. Po obširnem in stvarnem poročilu poslanca g. dr. Pivka, katerega so navzoči živahno akklamirali, so se oglašali v debati mnogi navzoči volilci z raznimi vprašanji in željami. Soglasno je bilo izrečeno zaupanje g. poslancu.

SHODI IN SESTANKI V MARIBORSKI OBLASTI.

24. aprila: Studenci pri Mariboru, ustanovni občni zbor krajevne organizacije.

25. aprila: Rogaška Slatina, občni zbor krajevne organizacije.

26. aprila: Križevci pri Ljutomeru, sestanek delavstva in zastopnikov opekarn. — Ptujška gora, ustanovni občni zbor krajevne organizacije SDS.

Opozarjamo vse, da ne nasedajo tem ljudem, ker je adventistična propaganda pri nas prepovedana.

* Prepoved majske proslave. Iz Beograda prihaja poročilo, da je tudi naša vlada glede na krvave dogodke v Bolgariji, ki so jih izzvali komunisti, pripravljena z vso strogostjo nastopiti proti komunistom v Jugoslaviji. Uvedena bo stroga kontrola nad vsemi komunisti, predvsem pa posvečena pažnja njihovim tajnim sestankom. Zato je vlada sklenila, da prepove vsako majsko proslavo. Obhodi po mestu in okolici kakor tudi delavska zborovanja bodo prepovedana. Prepoved se nanaša na vse delavske organizacije.

* Slovensko lovske društvo, podružnica v Murski Soboti. Dne 26. t. m. ob dveh popoldne se bo vršil v prostorih gostilne g. Turka drugi redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1.) poročilo načelstva; 2.) tajniško poročilo; 3.) blagajniško poročilo; 4.) poročilo odbora o delovanju v preteklem letu; 5.) prijava novih članov; 6.) volitev enega odbornika; 7.) razgovor o sosednjem Manstvu, ki ni včlanjeno v nobeno podružnico; 8.) slučajnosti. — Vabijo se zlasti lovske najemniki, da se udeležijo tega zborovanja glede na važno vprašanje novega lovskega zakona, ki se pripravlja. Zaradi upravnega razmerja se pričakuje udeležba lovcev tudi iz Dolnje Lendave in Ljutomera ter ostalih lovcev in prijateljev ob Muri. Z lovskim pozdravom!

O d b o r.

* Sneg koncem aprila. Pretekli četrtek je zapadel v Kočevju do 10 cm visok sneg, večer poprej pa se je bliskalo in treskalo. V sredo pa je skoro vso Slovenijo osrečil sneg. Rano zjutraj je deževalo, nakar so pričele padati goste snežinke. Nastopil je tudi občuten mraz, ki je v tej dobi nenavađen. Sneg se seveda ni mogel obdržati in je kmalu izginil.

* Ogenj v Dobovi. Pretekli četrtek so se od isker lokomotive brzovlaka vnela gospodarska poslopja župnišča v Dobovi. Močan veter je požar še bolj razvnel. Izredna sreča pa je bila, da je takoj nato sledil hud naliv, ki je preprečil večjo nesrečo.

* Požar v Vojniku. V nedeljo 19. t. m. ponoči je zgorel kozolec g. Zottla v bližini hiralnice. Gasilna društva so prispela na lice mesta in pogasila ogenj. To je v kratkem času že tretji primer požara. Sumi se, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

* V vodnjaku utonil. V Podgorju pri Slovenj Gradcu je te dni posestnik Florijan Perše hotel popraviti sesaljo v vodnjaku. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel v vodnjak in utonil. Ponesrečenec je bil star 49 let ter zapušča vdovo in 8 otrok. Blag mu spomni!

* Vlomi na deželi. V vinogradsko poslopje Ludovika Smoleta v Ledini je pred nekaj dnevi vlomil Ivan Jake, doma iz Sevnice, ter odnesel raznega blaga v vrednosti 2560 Din. Tat se neznankje skriva. — V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v hišo Josipa Marinka pri Stari cerkvi. Tat je po hiši vse prevrnil in odnesel za 3250 Din moške in ženske obleke, 210 Din gotovine in nekaj dragocenosti.

* Detomor. Dne 13. t. m. je bilo najdeno v Bistriškem potoku pri Spodnjih Dupljah (občina Križe na Gorenjskem) truplo novorojenčka. Zdravniki so ugotovili, da je prišel novorojenček živ na svet, da pa je bil nato umorjen in vržen v vodo. Truplo je ležalo v vodi že skoro dva meseca. Brezvestne matere doslej še niso izsledili.

* Kaznovan vojaški ubežnik. Posestnikov sin Ivan Santl na Remšniku je bil kaznovan na 18 mesecev zapora, ker je leta 1923. pobegnil od vojakov v Avstrijo. Sicer priden fant je postal žrtev raznih protidržavnih hujšakcev, ki so mu dopovedovali, da bo v najkrajšem času avtonomija in konec Jugoslavije ter vojaška dolžnost odpravljena. Fantje, ne dajte se pregovoriti od klerikalnih agentov in nemškutarjev, kajti vse zle posledice takih hujškanj morate nositi sami.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ljubljanska.

Gospa Evalija se je peljala na ljubljanskem tramvaju s svojim sinčkom. Ko pride sprevodnik, zahteva Evalija zase celo, a za sinčka polovico voznega listka.

«Kako to?» ugovarja sprevodnik, «saj Vaš sinček že nosi dolge hlače.»

Evalija: «Torej, pa dajte za sinčka cel vozni listek, zame pa samo polovico, ker nosim kratke hlače.»

Nato se je takoj oglasila potovka Urša: «Meni pa dajte denar nazaj, ker sploh nimam hlač.»

Dobro došel.

V Devici Mariji v Polju so pričakovali odličnega klerikalnega veljaka. Povsod ob cesti so mu postavili alavolke in mlaže, a na blaznici na Studencu so nabili napis: Dobro došel!

Da ne bo še enkrat tepen.

Mati (sinčku, ki je prišel zelo pozno iz šole): «Kje si bil tako dolgo?»

Sinko: «Pri očetu v pisarni.»

Mati: «Kaj si delal tam?»

Sinko: «Očetu sem pokazal šolsko izpričevalo, pa me je namlatil.»

Mati: «Tako dolgo te vendar ni tolkel?»

Sinko: «O ne! Ko sem jih dobil, sem ga prosil, da mi napiše pobotnico, da sem bil res tepen.»

Mati: «Zakaj?»

Sinko: «Da jo lahko Vam pokažem in da me Vi še enkrat ne nabijete.»

Radič in Čaruga sta se stepala.

Janezek (petletni domači sinček): «Joj, ata, Radič in Čaruga sta se stepala.»

Gost-tujec: «No, kaj že tudi ti bereš časopise?»

Gospodar: «Za to pa je še premlad. Misli je samo našega kučka in mačka.»

Izprememba.

Kunigunda: «Ali si ti tekom treh let, odkar si poročena, ugotovila na svojem možu kakšne izpremembe?»

Neža: «O, da, precej se je izpremenil. Prve tedne po poroki je govoril vedno le o srcu, kmalu nato pa samo o želodčnih bolečinah.»

Mu ne verjamejo.

Gasper: «Kaj te res niso hoteli sprejeti v protialkoholno sveto vojsko?»

Ožbvt: «Res! Nihče mi ni hotel verjeti, da je moj nos rdeč od ozeblin in ne od alkohola.»

Na izletu.

Tujec: «Tukaj blizu mora biti slap Savice, a ga ni ne čujem.»

Domačin: «Da, prav blizu je. Če bi gospe in gospodične za hip prenehale govoriti, bi se takoj čulo grmenje vodopada...»

Materina poroka.

Jožek: «Čujte, mamica, kako je bilo takrat, ko ste se poročili z atekom?»

Mati (se zamisli): «Lepo je bilo. Pripravljala se je k nevihti in je baš začelo silno treskati in grmeti, ko sva sklenila zvezo...»

Jožek: «Ali se atek mogoče zato tako boji treskanja?...»

Ugođen znak.

Zdravnik: «Kako je z gospodom župnikom?»

Kuharica: «Tri dni že kar spe in diha jo še vedno težko.»

Zdravnik: «Ali je že kaj zaužil?»

Kuharica: «Prav nič ne jedo, le v sanjah so smoči govorili o pohanah piščancih.»

Zdravnik: «No, potem pa že ni nobene nevarnosti več.»

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Preloka. Pisec dopisa pod tem naslovom se prosi, da se osebno oglasi v našem uredništvu, ako mu je to mogoče. Če ne more priti, naj nam to takoj sporoči.

Dopisnike prosimo, da nam poleg domačih političnih zadev poročajo tudi o drugih dnevniških dogodkih.

MALI OGLASI

Učenca

za strojarsko obrt potrebuje Ivan Jeglič, strojarski, Grosuplje.

Sedaj je dobro! pravi mož, ko mu je njegova pametna žena zdrgnila hrbet in ude s Fellerjevim bolečino olajšujočim Elsafluidom. Imate li bolečine v udih, nadoh, glavobol, zobobol, grč? Ali trpite na slabosti, slabem spanju, nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsa-Fluid, ki vam bo v hudih dneh dober prijatelj. Zavoj s šestimi dvojnati ali dvema specijalnima steklenicama z zavojnico in poštnino za 62 Din v lekarni Evgen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Je li prenehanje bolečin vredno ene poizkušnje?

Potem ne toži, temveč poskušaj: LEKARNARJA FELLERJEV ELSA-FLUID. Imaš li bolečine v obrazu? Po vsem telesu? Muči te li revmatizem, glavobol, zobobol? Ako si preobčutljiv proti mrzlemu zraku, ti bo drgnjenje z Elsa-Fluidom olajšalo bolečine, te okrepi in osvežilo. Znotraj za želodec, pri krčih, bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Mnogo izdatneje in bolj delujoče kot francosko žganje, najboljšo sredstvo te vrste! Z zavojnico in poštnino vred stane:

- 1 zavoj s 6 dvojnati ali 2 special. stek. 62 Din.
- 2 zavoja s 6 dvojnati in 2 special. stek. 96 Din.
- 3 zavoji s 12 dvojnati in 2 special. stek. 180 Din.
- 6 zavojev s 18 dvojnati in 6 special. stek. 240 Din.

Naročila naj se natančno naslove na:

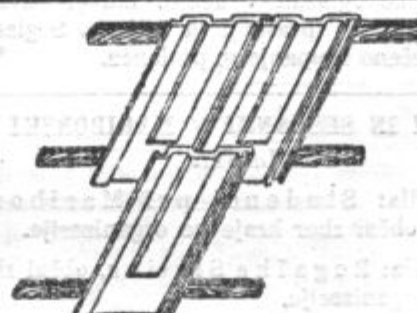
EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

|| Za dopolnitev zavojov se priporočajo: ELSA KROG-LICE, milo odvajalno sredstvo s dobrim uspehom. ELSA-BIBJE OLJE krepi slabe otroke in odrasle. ||

V tem mesecu rabite:

volneno blago, delen, krep, saten, tiskovine, klot, belo blago, batist, kar vse in še drugo manufakturno kupite po najnižjih dnevniških cenah pri tvrdki

Franjo Crobath d. z o. z. Kranj
Na drčbnol Na debelo!

Miklošičeva c. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preiskane modele strešnikov, z eno ali dvema narezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Vabilo na

17. redni občni zbor

Kranilnice in posojilnice v Gorenji vasi nad Škofjo Loko

ki bo v nedeljo dne 10. maja ob dveh popoldne
v Palečkovi hiši v Gorenji vasi.

Dnevni red:

- 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 2.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 3.) Čitanje revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug.
- 4.) Odobrenje računskega zaključka za leto 1924.
- 5.) Volitev nadzorstva.
- 6.) Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši na istem prostoru z istim dnevnim redom pol ure pozneje drug občni zbor, kateri sklepa brezpogojno po § 35. društvenih pravil.

Gorenja vas, 14. aprila 1925.

Načelstvo.

J. Stjepušin
SISAK

priporoč

boljše tamburice, strune,
partiture in ostale potrebščine za vsa glasbila.

Prve novosti pomladnega in letnega blaga

Prepričajte se pred nakupom

da se dobi dobro in trpežno blago za moške in ženske obleke, kakor tudi vse druge potrebščine (samo češki izdelek)

pri

ČEŠNÍKOV
Ljubljana, Lingarjeva ulica

Opozorjam berstvo in ženske pri nakupu opreme (ballisti), šivilje in krojače! Cene znatno padle! Postrežba poštena in dobra

Stilne rute in šerpe

Lastni izdelek odev - Konjski koci